

Handläggare
Annica Lempke
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Diarienummer
13KS/0159

Kommunstyrelsen

Kvittning av egenproducerad el

Förslag till beslut

Yttranden om kvittning av egenproducerad el godkänns och tillsänds till regeringen respektive Sveriges kommuner och landsting.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Skatteverket har gjort ett förtydligande om möjligheten för en vindkraftsproducent att få befrielse från energiskatt på el vid avräkning mellan perioder med överskott respektive underskott i vindkraftsproduktionen jämfört med den egna förbrukningen. Skatteverket meddelar att avräkning kan göras timvis. Detta är av betydelse för Värmdö kommun som ska upphandla ett vindkraftverk.

Sigtuna kommun har tagit initiativ till kontakt med regeringen samt Sveriges kommuner och landsting för att verka för en förändring av Skatteverkets ställningstagande för att möjliggöra längre avräkningsperioder. Pågående utredning, Nettodebitering av el och skattskyldighet för energiskatt på el, föreslås få utökat uppdrag för att inkludera denna frågeställning. Värmdö kommun föreslås ansluta sig till detta initiativ.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i oktober 2012 beslutat att Värmdö kommun ska upphandla ett vindkraftverk med kapacitet om 2-3 MW. Underlag till upphandling av vindkraftverk är under framtagande.

Ärendebeskrivning

Skatteverket har gjort ett ställningstagande om energiskatt på el i enlighet med lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE) avseende vindkraftsproducenter. Myndigheten har utrett om lagen medger skattebefrielse mellan tidsperioder med överskott respektive underskott i vindkraftsproduktionen jämfört med den egna elförbrukningen, då detta inte framgått tydligt av lagtexten. Skatteverket har i sitt ställningstagande tydliggjort att avräkning inte kan ske för längre perioder än en timme.

Enligt LSE är elkraft inte skattepliktig om den framställs i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft. För att skattebefrielsen ska gälla får el inte säljas till en tredje part. För att inte behöva skänka bort eventuell

överproduktion av vindkraft dimensioneras produktionen därför efter den tidpunkt då förbrukaren har lägst konsumtion.

Sigtuna kommun har tagit initiativ till kontakt med regeringen samt Sveriges kommuner och landsting för att verka för en utökning av avräkningsperioderna för kommuner, landsting och kommunala bolag som äger och producerar vindkraftsel för egen förbrukning till att ske kvartals- eller månadsvis. I skrivelsen föreslås vidare att den statliga utredningen Nettodebitering av el och skattskyldighet för energikraft på el får i uppdrag att belysa denna fråga. Sveriges kommuner och landsting yrkas därutöver påverka regering och opposition för att verka för en utökad möjlighet till elskattebefrielse.

Inför beslut i kommunfullmäktige om upphandling av vindkraftverk genomförde Sweco i augusti 2012 en lönsamhetskalkyl. I rapporten bedöms möjligheten till elskattebefrielse vara av avgörande betydelse för lönsamhet i investeringen. Värmdö kommuns elförbrukning uppgår som lägst till motsvarande cirka 1,1 MW. Upphandling av vindkraftverk har beslutats för kapaciteten 2-3 MW. Sweco bedömer därmed att Värmdö kommun inte kan utnyttja möjligheten till elskattebefrielse för den överproduktion som sannolikt kommer att ske. Värmdö kommun bör därmed ansluta sig till den skrivelse, som tagits fram på initiativ av Sigtuna kommun, för att verka för en utökad avräkningsperiod mellan perioder med överskott respektive underskott i vindkraftsproduktionen jämfört med den egna förbrukningen.

Ekonomiska konsekvenser

Av den lönsamhetskalkyl som Sweco har genomfört för upphandling av ett vindkraftverk för Värmdö kommun bedöms lönsamheten i investeringen till stor del vara beroende av att uppnå elskattebefrielse. Utifrån Skatteverkets ställningstagande, med möjlighet till avräkning i produktionen endast timvis, kan elskattebefrielse troligtvis inte uppnås för Värmdö kommun. Investeringen riskerar därmed att bli olönsam.

Konsekvenser för miljön

Införande av vindkraft bedöms allmänt vara positivt för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Inga direkta konsekvenser har identifierats för medborgarna.

Bedömning

Utifrån Skatteverkets ställningstagande avseende avräkningsperioder för överskott respektive underskott i vindkraftsproduktion har möjligheten till elskattebefrielse för ägare och producenter av vindkraftsel för egen förbrukning reducerats. Värmdö kommun kommer därmed troligen inte kunna uppnå elskattebefrielse för producerad vindkraft och upphandlingen av ett vindkraftverk riskerar därmed, i enlighet med Swecos lönsamhetskalkyl, att bli olönsam.

Sigtuna kommun har tagit initiativ till kontakt med regeringen samt Sveriges kommuner och landsting för att verka för bland annat en utökning av avräkningsperioderna. Med anledning av Värmdö kommuns beslut om upphandling av vindkraftverk, med en kapacitet över kommunens lägstanivå för elförbrukning, föreslås att Värmdö ansluter sig

till Sigtuna kommuns initiativ till att verka för utökade avräkningsperioder för överskott och underskott i vindkraftsproduktion.

Ärendets beredning

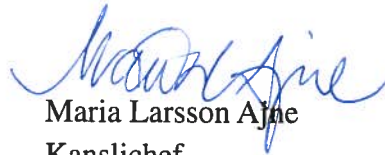
Ärendet har beretts inom kansli- och utvecklingsavdelningen.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Sweco: Lönsamhetskalkyl avseende vindkraftinvestering. En rapport till Värmdö kommun. Dnr 12KS/0282.	Bilaggs
2	Skatteverkets ställningstagande: Vindkraftsproducents egenförbrukning av el när den egna vindkraftsproduktionen inte räcker till, energiskatt.	Bilaggs
3	Yttrande till regeringen: Kvittning av egenproducerad el.	Bilaggs
4	Yttrande till Sveriges kommuner och landsting: Kvittning av egenproducerad el.	Bilaggs

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kanslichef

Yttrande
2013-03-05

Handläggare
Annica Lempke
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Darienummer
13KS/0159

Regeringen
Finansdepartementet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Kvittning av egenproducerad el

Sammanfattning

Värmdö kommun önskar med denna skrivelse till regeringen framhålla behovet av att:

- Kommuner, landsting och kommunala bolag som äger och producerar vindkraftsel för egen förbrukning får energiskattebefrielse, med kvittning av produktion och användning inte på timbasis, utan på kvartals- eller månadsbasis. Även årsbasis kan övervägas.
- Utredningen Nettodebitering av el och skattskyldighet för energiskatt på el ges i uppdrag att lägga fram förslag som löser frågan.

Bakgrund

Den svenska elmarknaden domineras av tre stora aktörer som står för cirka 80 procent av elproduktionen. Kraftiga prisvariationer och tidvis mycket höga priser under de senaste åren har lett till kritik mot denna ägarkoncentration på ägarmarknaden.

De senaste årens utbyggnad av förnybar elproduktion i vindkraftverk har öppnat möjligheterna för konsumenterna att stärka sin ställning på elmarknaden. Kommuner, landsting och kommunala bolag har genom investeringar i vindkraft breddat ägandet på elmarknaden, ökat konkurrensen och samtidigt bidragit med nytt kapital till vindkraftsutbyggnaden. Incitamenten har varit miljöskäl och att den vindkraftsel som produceras för egen förbrukning är energiskattebefriad.

Skatteverket har dock genom en tolkning av ellagen kraftigt reducerat energiskattebefrielsen för ägare och producenter av vindkraftsel för egen förbrukning.

Enligt ellagen är elektrisk kraft inte skattepliktig om den framställs i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft. För att skattebefrielsen ska gälla får vindkraftsproducenten inte sälja någon el till en tredje part. Eftersom all överproduktion därmed måste skänkas bort, måste vindkraften dimensioneras efter den tidpunkt då förbrukaren har lägst konsumtion. I lagtexten finns inga bestämmelser för hur denna tidpunkt ska definieras eller hur lång tidsperiod som avses.

Den optimala dimensioneringen av vindkraftsproduktionen vore att utgå från konsumtionen på årsbasis, där ett överskott av produktion under delar av året kvittats mot ett underskott under andra delar av året.

En vanligt förekommande avräkningsperiod har varit en månad, vilket innebär att vindkraftverket dimensioneras efter konsumtionsmönstret per månad i förhållande till produktionen per månad. Ett produktionsöverskott under en del av månaden kan kvittas mot ett underskott under andra perioder under samma månad. Stora årsvisa variationer i såväl konsumtion som produktion innebär dock att en lägre andel av den totala årsförbrukningen då kan täckas av den egna vindkraftsproduktionen. Vid månadsvis kvittning kan cirka 60-70 procent av den egna årskonsumtionen vanligtvis täckas av egen energiskattebefriad produktion.

I januari 2012 meddelade Skatteverket att avräkningen bör ske för varje enskild timme. Detta innebär i praktiken att vindkraftverken måste dimensioneras efter den timme då förbrukaren har lägst konsumtion, samtidigt som vindkraftsproduktionen timme för timme varierar kraftigt. Det innebär att bara en liten andel, vanligtvis cirka 20-30 procent, av den totala årskonsumtionen kan täckas av egenägd, skattebefriad vindkraft, samtidigt som ett stort överskott måste skänkas bort.

I praktiken innebär Skatteverkets inskränkning att endast ett fåtal aktörer, med en hög och över dygnet jämnt fördelad förbrukning i förhållande till en väldigt liten produktion kan utnyttja skattebefrielsen. Lagens syfte, att ge skattebefrielse till den som äger och producerar vindkraftsel för egen förbrukning, kan knappast vara tänkt att enbart gynna dessa grupper.

Att timme för timme stämma av sin förbrukning och produktion, hur stort överskott som ska matas ut på nätet gratis och hur mycket el som ska köpas in från en extern leverantör, leder dessutom till en orimligt stor administration, vilket också kraftigt reducerar möjligheterna att utnyttja skattebefrielsen för de flesta aktörer.

Konsekvensen av Skatteverkets bedömning är att incitamentet för kommuner och flertalet företag att äga egen vindkraft kraftigt begränsas och att den lokalt ägda vindkraften får en lägre marknadsandel. De kommuner och företag som ändå vill investera i egen vindkraft, inte minst av miljöskäl, tvingas göra det i mindre vindkraftverk med lägre elproduktion, jämfört med om man har en längre avräkningsperiod för kvittningen.

Vi vill därför för regeringen framhålla behovet att:

- Kommuner, landsting och kommunala bolag som äger och producerar vindkraftsel för egen förbrukning får energiskattebefrielse, med kvittning av produktion och användning inte på timbasis, utan på kvartals- eller månadsbasis. Även årsbasis kan övervägas.
- Utredningen Nettodebitering av el och skattskyldighet för energiskatt på el ges i uppdrag att lägga fram förslag som löser frågan.

Monica Pettersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Stellan Folkesson
Kommundirektör

¹ Skatteverkets ställningstagande:
<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/stallningstaganden/2012/stallningstaganden2012/13172782121211.5.71004e4c133e23bf6db800030221.html>

Yttrande
2013-03-05

Handläggare
Annica Lempke
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Diarienummer
13KS/0159

Sveriges kommuner och landsting
118 82 Stockholm

Kvittning av egenproducerad el

Sammanfattning

Värmdö kommun föreslår att Sveriges kommuner och landsting (SKL) driver frågan om kvittning av egenproducerad el och verkar för att:

- Kommuner, landsting och kommunala bolag som äger och producerar vindkraftsel för egen förbrukning får energiskattebefrielse, med kvittning av produktion och användning inte på timbasis, utan på kvartals- eller månadsbasis. Även årsbasis kan övervägas.
- Regeringen och oppositionen påverkas för att nuvarande möjlighet till energiskattebefrielse för egenägd vindkraft inte ska reduceras utan utökas.
- Utredningen Nettodebitering av el och skattskyldighet för energiskatt på el ges i uppdrag att lägga fram förslag som löser frågan.

Bakgrund

Den svenska elmarknaden domineras av tre stora aktörer som står för cirka 80 procent av elproduktionen. Kraftiga prisvariationer och tidvis mycket höga priser under de senaste åren har lett till kritik mot denna ägarkoncentration på ägarmarknaden.

De senaste årens utbyggnad av förnybar elproduktion i vindkraftverk har öppnat möjligheterna för konsumenterna att stärka sin ställning på elmarknaden. Kommuner, landsting och kommunala bolag har genom investeringar i vindkraft breddat ägandet på elmarknaden, ökat konkurrensen och samtidigt bidragit med nytt kapital till vindkraftsutbyggnaden. Incitamenten har varit miljöskäl och att den vindkraftsel som produceras för egen förbrukning är energiskattebefriad.

Skatteverket har dock genom en tolkning av ellagen kraftigt reducerat energiskattebefrielsen för ägare och producenter av vindkraftsel för egen förbrukning.

Enligt ellagen är elektrisk kraft inte skattepliktig om den framställs i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft. För att skattebefrielsen ska gälla får vindkraftsproducenten inte sälja någon el till en tredje part. Eftersom all överproduktion därmed måste skänkas bort, måste vindkraften dimensioneras efter den tidpunkt då förbrukaren har lägst konsumtion. I lagtexten finns inga bestämmelser för hur denna tidpunkt ska definieras eller hur lång tidsperiod som avses.

Den optimala dimensioneringen av vindkraftsproduktionen vore att utgå från konsumtionen på årsbasis, där ett överskott av produktion under delar av året kvittats mot ett underskott under andra delar av året.

En vanligt förekommande avräkningsperiod har varit en månad, vilket innebär att vindkraftverket dimensioneras efter konsumtionsmönstret per månad i förhållande till produktionen per månad. Ett produktionsöverskott under en del av månaden kan kvittas mot ett underskott under andra perioder under samma månad. Stora årsvisa variationer i såväl konsumtion som produktion innebär dock att en lägre andel av den totala årsförbrukningen då kan täckas av den egna vindkraftsproduktionen. Vid månadsvis kvittning kan cirka 60-70 procent av den egna årskonsumtionen vanligtvis täckas av egen energiskattebefriad produktion.

I januari 2012 meddelade Skatteverket att avräkningen bör ske för varje enskild timme¹. Detta innebär i praktiken att vindkraftverken måste dimensioneras efter den timme då förbrukaren har lägst konsumtion, samtidigt som vindkraftsproduktionen timme för timme varierar kraftigt. Det innebär att bara en liten andel, vanligtvis cirka 20-30 procent, av den totala årskonsumtionen kan täckas av egenägd, skattebefriad vindkraft, samtidigt som ett stort överskott måste skänkas bort.

I praktiken innebär Skatteverkets inskränkning att endast ett fåtal aktörer, med en hög och över dygnet jämnt fördelad förbrukning i förhållande till en väldigt liten produktion kan utnyttja skattebefrielsen. Lagens syfte, att ge skattebefrielse till den som äger och producerar vindkraftsel för egen förbrukning, kan knappast vara tänkt att enbart gynna dessa grupper.

Att timme för timme stämma av sin förbrukning och produktion, hur stort överskott som ska matas ut på nätet gratis och hur mycket el som ska köpas in från en extern leverantör, leder dessutom till en orimligt stor administration, vilket också kraftigt reducerar möjligheterna att utnyttja skattebefrielsen för de flesta aktörer.

Konsekvensen av Skatteverkets bedömning är att incitamentet för kommuner och flertalet företag att äga egen vindkraft kraftigt begränsas och att den lokalt ägda vindkraften får en lägre marknadsandel. De kommuner och företag som ändå vill investera i egen vindkraft, inte minst av miljöskäl, tvingas göra det i mindre vindkraftverk med lägre elproduktion, jämfört med om man har en längre avräkningsperiod för kvittningen.

Vi föreslår därför att SKL driver frågan och verkar för att:

- Kommuner, landsting och kommunala bolag som äger och producerar vindkraftsel för egen förbrukning får energiskattebefrielse, med kvittning av produktion och användning inte på timbasis, utan på kvartals- eller månadsbasis. Även årsbasis kan övervägas.
- Regeringen och oppositionen påverkas för att nuvarande möjlighet till energiskattebefrielse för egenägd vindkraft inte ska reduceras utan utökas.

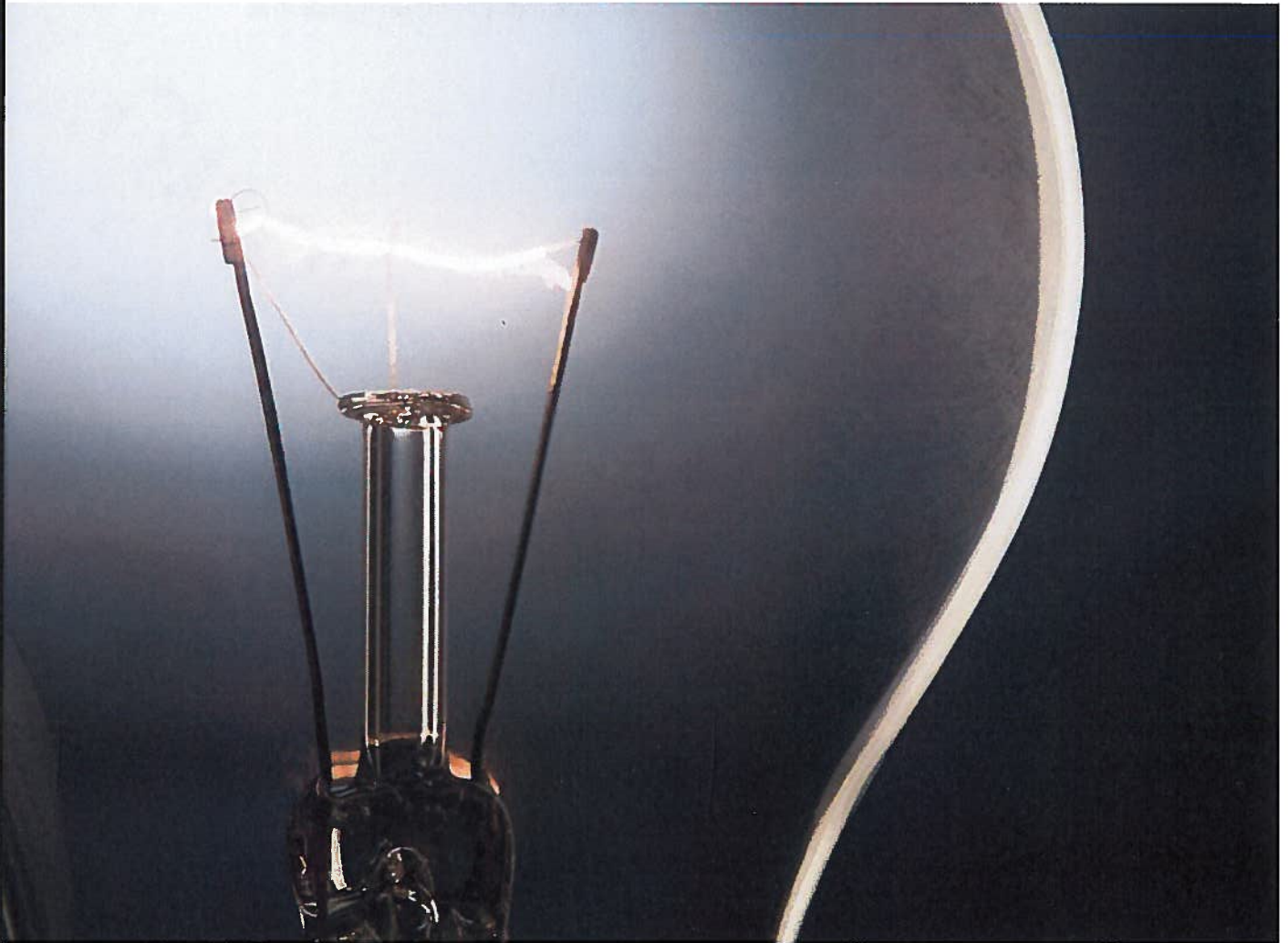
¹ Skatteverkets ställningstagande:

<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/stallningstaganden/2012/stallningstaganden2012/13172782121211.5.71004e4c133e23bf6db800030221.html>

- Utredningen Nettodebitering av el och skattskyldighet för energiskatt på el ges i uppdrag att lägga fram förslag som löser frågan.

Monica Pettersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Beslutsunderlag för investering i vindkraft

2012-04-17

Uppdragsnr 5466574000

Copyright © 2012 Sweco Energuide AB

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without the prior written permission of Sweco Energuide AB.

Värmdö Kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1 Bakgrund	5
2 Ekonomiska risker vid investering i vindkraft	6
2.1 Elprisets variationer över tid	6
2.2 Osäkerhet i produktionsvolym	7
2.3 Pris på elcertifikat	7
2.4 Osäkerhet gällande det framtida priset på el och elcertifikat	8
2.5 Möjlighet till energiskattebefrielse för egen produktion	9
2.6 Ägandeformer av produktionsanläggning för energiskattebefrielse	11
3 Upphandlingsprocessen	12
3.1 Upphandlingsförfarande och upphandlingsobjekt	12
3.2 Utformning och sammanställning av utvärderingskriterier och -modell	12
3.3 Utformning och sammanställning av komplett förfrågningsunderlag	13
3.4 Eventuella förtydligande frågor och kompletterande analyser	14
3.5 Tidsaspekter	14
4 Nuvärdes- och internränteberäkning av en investering i ett vindkraftverk	16
4.1 Om nuvärde och kalkylränta	16
4.2 Antaganden för beräkningsexempel	17
4.3 Resultat av lönsamhetskalkyl	18

Sammanfattning

Många offentliga aktörer och även andra stora elförbrukare, har de senaste åren övervägt att investera i vindkraftverk för att åtminstone delvis bli självförsörjande med egen elproduktion. Skälen till detta har i många fall varit de (under stora delar av 2000-talet) stigande elpriserna samt den möjlighet till elskattebefrielse, som identifierats för förbrukare med egen produktion. Sammantaget har dessa båda förhållanden gjort att en investering i egen vindkraftproduktion har kunnat se mycket lönsam ut.

Idag är situationen en annan. Elpriserna i Sverige har pressats tillbaka av såväl lågkonjunktur som av att mycket ny produktion har etablerats de senaste åren och ännu mer väntas de kommande 4-5 åren. Samtidigt stagnerar förbrukningen i landet, varför balansen mellan utbud och efterfrågan ger skäl för priserna att ligga på en lägre nivå än vi tidigare sett. Även på marknaden för elcertifikat, som utgör en betydande intäktskälla för en vindkraftproducent, har priserna pressats. Den ekonomiska risken vid en investering i vindkraftproduktionen kan sägas vara större idag än tidigare och beroende på vilka avkastningskrav Värmdö Kommun har är det inte längre lika säkert att investeringen kan sägas vara lönsam.

Även elskattebefrielsen har hamnat i ett nytt ljus efter ett ställningstagande från Skatteverket den 30 januari 2012. Där indikeras ett antal vägval som gör det betydligt mer besvärligt för en elförbrukare med egen produktion att säkerställa elskattebefrielse. Många frågor är också mycket otydligt reglerade, varför osäkerheten är stor kring hur regelverket kommer att se ut på sikt.

Vid upphandling av ett vindkraftverk bör Värmdö Kommun mycket noga definiera vilka syften som investeringen ska uppfylla och identifiera exakt vad det är man vill ha. Utifrån detta samt kunskapen om hur anbudslämnarnas affär och finansiella situation ser ut, utformas förfrågan och utvärderingskriterier. Många intryck och erfarenheter finns att hämta från ett stort antal upphandlingar som gjorts under 2011 och 2012. Det är dock väsentligt att man som upphandlande enhet inte kopierar en tidigare förfrågan i för hög utsträckning utan tänker igenom processen från början till slut för att säkerställa att man får det man verkligen efterfrågar.

1 Bakgrund

Värmdö Kommun överväger att investera i vindkraftverk för att med egen produktion kunna tillgodose delar av kommunens och det kommunala bostadsbolagets elförbrukning. Huvudinriktningen i diskussionerna har varit att vindkraftverket inte bör eller behöver stå på kommunens egen mark eller ens inom kommunen.

Detta dokument syftar till att klargöra några av de grundläggande frågorna och omständigheterna som bör belysas inför ett eventuellt beslut om investering i vindkraft. Relativt stor vikt har lagts vid att diskutera riskerna och osäkerheterna gällande ekonomin i investeringen. Vi redogör också för några av de mest väsentliga och praktiska frågorna att ta hänsyn till vid beredande av en upphandling av vindkraftverk.

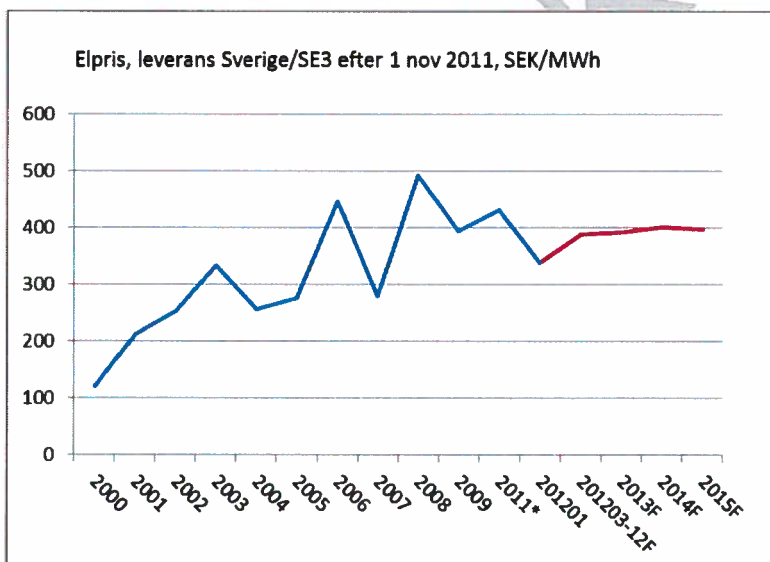
2 Ekonomiska risker vid investering i vindkraft

2.1 Elprisets variationer över tid

Spotpriset på fysisk el sätts på den nordiska elbörsen NordPool/NasdaqOMX genom dagliga auktioner. Köparens och säljarens bud vägs mot varandra, och den punkt där ett jämviktspris nås bestämmer priset på all handlad el timme för timme under aktuellt dygn.

Genom att producenter kan välja att inte sälja sin produktion om priset är för lågt för att ge kostnadstäckning eller vinst, återspeglar spotpriset varje dag marginalkostnaden för det aktiverade produktionsslag som har högst kostnad. I det vattenkraftbaserade nordiska systemet, kan man lite förenklat beskriva dynamiken så att under perioder med välfyllda vattenmagasin medför stora mängder produktion som körs med låg kostnad att elpriset blir generellt lågt. Under perioder då det å andra sidan råder underskott i vattenmagasin krävs annan, dyrare, produktion för att täcka efterfrågan vilket höjer elpriset. Elpriset påverkas även av tillgängligheten i kärnkraften och, inte minst, den allt större vindkraftproduktionen i Sverige och Danmark. De kommande åren förväntas fortsatt stor utbyggnad i Sverige. Även Norge och Finland har relativt ambitiösa planer för utbyggnad av vindkraft på lite längre sikt.

När det gäller förbrukning finns variationer både inom dygnet, där förbrukningen är högre dagtid och lägre nattetid, och inom veckan, med lägre förbrukning på helger. Till följd av temperaturskillnader och de förbrukningsvariationer detta ger är det genomsnittliga priset vintertid högre än sommartid.

Spotpriset i Sverige år för år sedan 2000, efter 1 november 2011 i område SE3, terminspriser den 1 februari 2012 i rött.

Enhet: SEK/MWh.

Produktionen från vindkraft varierar naturligt över året, med en stor andel produktion på vinterhalvåret då elpriset generellt är högt. Detta förhållande kan medföra att den genomsnittliga ersättning som erhålls för en vindkraftproducent blir högre än det genomsnittliga priset på elbörsen. I perioder av hög vindkraftproduktion och liten förbrukning kan istället produktionen vara negativt korrelerad med

elpriset. Det innebär i så fall att vindkraften i sig sänker elpriset så att ersättningen för försåld vindkraftel blir lägre än det genomsnittliga priset.

För att minska känsligheten för elens prisvariationer finns vissa möjligheter att ingå prissäkringar av förväntad produktion. Erfarenheten visar dock att vindkraftens relativt oförutsägbara produktion försvårar sådana prissäkringar för en mindre producent.

I fallet att man, som Värmdö Kommun, är en förbrukare av el, är möjligheten att vindkraften pressar spotpriserna primärt inte ett hot utan en möjlighet. Ett stort tillskott av vindkraftproduktion gör ju också att priserna på det återstående behovet (det som ej kan täckas med egen produktion) sjunker och pressar således totalkostnaden för kunden att tillgodose sitt energibehov. En något lägre ersättning för elproduktionen kan med andra ord mer än väl vägas upp av en lägre kostnad för den förbrukade elen.

2.2 Osäkerhet i produktionsvolym

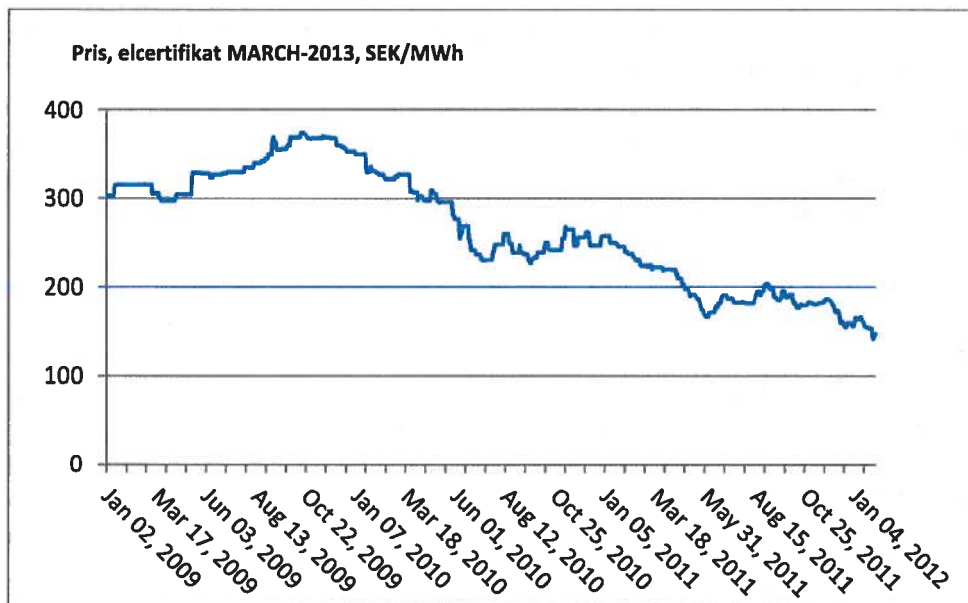
Förutom ovan nämnda prisrisk, kan produktionen i sig i hög grad variera mellan olika år. Bransch erfarenhet visar att standardavvikelsen i produktionen kan uppgå till 10 procent av förväntad produktion. Till skillnad från exempelvis vattenkraft är det mycket svårt att prognostisera produktionen från vindkraft.

2.3 Pris på elcertifikat

Priset på elcertifikat styrs dels av utbudet av produktionsanläggningar som tilldelas elcertifikat, dels av den kvotpliktiga förbrukningen. Sjunker förbrukningen sänker det priset på elcertifikat och vice versa. Ökar nybyggnationen av exempelvis vindkraft och bibränslebaserad kraftvärme sänker även det priset på elcertifikat. Vid prognostisering av priset på elcertifikat bör således hänsyn tas både till förväntningar om framtida förbrukning och till planerad ny förnybar produktion.

En viktig förändring i elcertifikatsystemet som omfattar svenska vindkraftsproducenter och elförbrukare, är att vi sedan 1 januari 2012 har en gemensam norsk-svensk elcertifikatmarknad. Det innebär att förbrukare i Norge och Sverige är kvotpliktiga inom ramen för samma system och att aktörer inom förnybar produktion får samma tilldelning av elcertifikat oavsett land.

Sedan i oktober 2009 har priset på elcertifikat sjunkit kraftigt. Prisfallet är delvis en effekt av de konjunkturella och finansiella problemen i Europa, vilka väntas bidra till minskad förbrukning i Norden. En annan viktig orsak är den snabba utbyggnaden av förnybar energi i Sverige, inte minst vindkraft. Utbyggnaden har medfört att det för närvarande råder stora överskott på elcertifikat, vilket pressar priserna.

Priset på elcertifikat sedan 2009. Enhet: SEK/MWh.

Även om stora och dominerande producenter i det här läget, med mycket pressade certifikatpriser, har valt att inte sälja av sina certifikat, finns det också många mindre aktörer med mer pressad ekonomi som behöver de löpande intäkterna och därför säljer sina certifikat trots de låga priserna. Detta talar för att det kan komma att råda låga priser ytterligare några år innan dagens överskott är förbrukat och köptrycket ökar. Dagens terminspriser antyder mycket måttliga förväntningar om högre priser på elcertifikat de kommande åren.

2.4 Osäkerhet gällande det framtida priset på el och elcertifikat

När det gäller det framtida priset på elcertifikat kan man notera att det kraftiga prisfallet på såväl elterminer som elcertifikat under det senaste halvåret lett till att lönsamheten för nybyggnation av vindkraft nu är mycket pressad för en rent kommersiell aktör. Med en förväntad totalersättning för el och elcertifikat runt 550 SEK/MWh menar många att det är svårt att nå lönsamhet för ny vindkraft, åtminstone för aktörer med rimliga avkastningskrav. En vanlig tumregel i branschen är att kostnaden för vindkraftproduktion med dagens teknologier (och vanliga avkastningskrav) ligger kring 700 SEK/MWh (70 öre/kWh). Om man inte kräver avkastning på investerat kapital utan endast räknar på "självkostnad" för den egna produktionen, sjunker kostnaden till 550-650 SEK/MWh (55-65 öre/kWh).

En faktor som talar för fortsatt låga elpriser är att ett produktionsöverskott förväntas i Norden framöver, mycket till följd av ny vindkraft, norsk vattenkraft och en ny finsk reaktor som väntas i drift 2014. De närmaste åren väntas också förbrukningen pressas av lågkonjunkturen samt en rad nedläggningar inom industrin, inte minst i massindustrin. Det kan inte heller uteslutas att förbrukningen i stort långsiktigt kommer att minska till följd av energieffektivisering. Detta minskar efterfrågan såväl på el som på elcertifikat.

Priset på elcertifikat är i hög grad även politiskt styrt genom kvotplikten. Om priset på elcertifikat sjunker alltför mycket och nyinvesteringar i vindkraft av den anledningen blir olönsamma, kan man

spekulera i att kvoterna ändras. Detta eftersom systemet är infört och utformat i syfte att nå vissa kvantifierade mål för vindkraft (eller förnybar produktion som helhet) i Sverige och Norge. I elcertifikatsystemet finns ett antal "checkpoints" inbyggda, där Energimyndigheten vid ett par tillfällen har möjlighet att gå in och revidera exempelvis kvotplikten för att få systemet att bidra till att förnybarmålen nås.

2.5 Möjlighet till energiskattebefrielse för egen produktion

En stark drivkraft för många organisationer som har investerat i vindkraft de senaste åren (förutom traditionella producenter och nischföretag som har vindkraft som sin enda verksamhet), har varit möjligheten att erhålla energiskattebefrielse för den volym som man själv producerar. Energiskatten uppgår till 29 öre/kWh (290 SEK/MWh) för all förbrukad el, med undantag för några områden i norra Sverige där en lägre elskatt tillämpas. Det är alltså ett mycket betydande tillskott i kalkylen om man genom att etablera egen produktion kan slippa betala denna punktskatt. I viss mån är det, med dagens pressade priser på el och elcertifikat, denna skattebefrielse som kan sägas utgöra skillnaden mellan en lönsam respektive en olönsam kalkyl.

Det har under lång tid rådit ett osäkert "rättsläge" för energiskattebefrielsen, då flera frågeställningar i sammanhanget inte har varit tydligt reglerade och behandlade i befintliga lagtexter. En viss praxis på området har dock etablerats, vilken har baserats på att avräkning av vindkraftproduktion mot egen förbrukning har kunnat göras månadsvis. Således har man, enligt denna tolkning och tillämpning, inte behövt bekymra sig för om vindkraftverken under kortare perioder (timmar, dagar) har producerat mer energi än man som förbrukare använt under motsvarande tidsperiod så länge som man på månadsbasis inte har fått en för stor överproduktion. Det har också antagits att man genom att skänka bort ev överproduktion på månadsbasis har kunnat bibehålla skattebefrielsen genom att man därigenom inte riskerar att klassas som "yrkesmässig" producent.

Ett nyligen publicerat ställningstagande från Skatteverket (30 januari 2012) har behandlat, om än fortfarande inte tydligt reglerat, en del av de frågor som rör egen produktion, avräkning och energiskattebefrielse. Vissa av resonemangen i ställningstagandet indikerar vägval som riskerar att göra investering i egen produktion mindre gynnsamt för en elförbrukare. Några av dessa indikationer är följande:

1. Det antyds i ställningstagandet att timvis avräkning kan komma att tillämpas vid prövning av skattebefrielsen
2. Det antyds att varje form av "överlåtelse" av överproduktion, även sådan som sker utan att betalning erläggs, till någon annan part skulle diskvalificera en vindkraftproducent (med egen förbrukning) från skattebefrielse

I båda dessa frågor är redogörelsen i ställningstagandet så otydlig att alternativa tolkningar inte helt kan uteslutas. Sannolikt kommer därför praxis och rättstillämpning på området fortsätta att utvecklas under de kommande åren. Intresset för att få ytterligare klarlägganden är stort, både från vindkraftbranschen och från ett stort antal organisationer och företag som överväger investering i egen vindkraft. Hur den slutliga tolkningen kommer att se ut är mycket osäkert.

I det osäkra läge som nu råder, ser den allmänna tolkningen ut att vara att man som producent med egen förbrukning väljer att investera i så begränsad produktionskapacitet att man aldrig riskerar att av

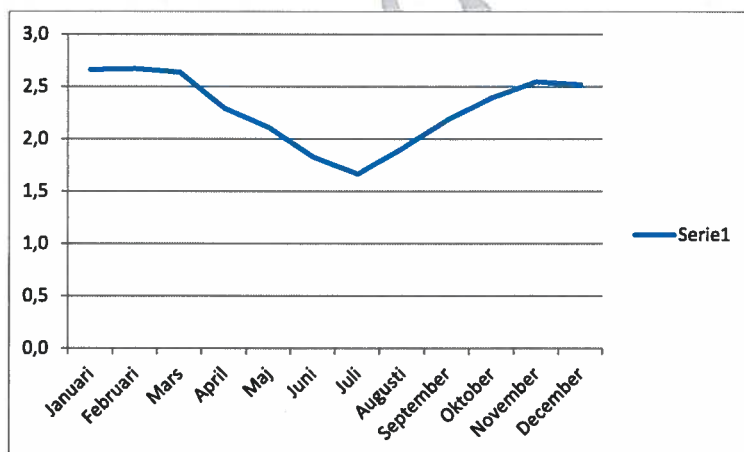
misstag producera mer i sin vindkraftanläggning än man samtidigt förbrukar i sina uttagpunkter. Om Värmdö kommun exempelvis har en minsta förbrukning (effektuttag) i sina uttagpunkter som aldrig understiger exempelvis 2,0 MW, bör kommunen enligt detta resonemang således kunna investera i en vindkraftturbin med maxeffekt på just 2,0 MW utan att riskera att "överproduktion" uppstår och energiskattebefrielsen därmed går om intet. En närmare beskrivning av Värmdö kommuns situation vad avser förbrukning återfinns i stycke 2.5.1 nedan.

Då det tidigare nämnda ställningstagandet utelämnar att på ett fullständigt sätt behandla ett stort antal återstående frågeställningar, kan det dock inte med full säkerhet garanteras att ens denna lösning kommer att kunna garantera att Värmdö kommun aldrig behöver överlåta en del av sin produktion. Det är ännu ej klarlagt vad som händer om t ex ett driftavbrott inträffar i distributionsnätet i Värmdö. I en sådan situation registreras förbrukningen till noll medan vindkraftverket mycket väl kan producera (och därmed registrera inmatning på nät) enligt normalt mönster. Om produktionsanläggningen är lokaliserad så att denna matar in på distributionsnätet i Värmdö, registreras även noll produktion vid ett driftavbrott i nätet. Ligger anläggningen i något annat nät, som inte är drabbat av motsvarande avbrott, kommer produktionen att pågå som vanligt och överlåtelse av elen automatiskt äga rum.

2.5.1 Beräkning av Värmdö kommuns förbrukning per timme

Vid tidpunkten för sammanställning av denna rapport, har Sweco ej haft tillgång till uppmätta historiska värden för Värmdö kommuns timvisa förbrukning. Av det skälet har vi ej möjlighet att identifiera det lägsta historiska värdet av kommunens förbrukning per timme.

Om vi i stället utgår från årsförbrukningen, som av kommunen angivits till 20 GWh per år, innebär denna en genomsnittlig förbrukning per timme på cirka 2,3 MW. Räkna vi om denna årsvolym med en årsprofil från en liknande kund (kommun i Sydsverige), får vi en kurva som ser ut enligt nedan. Av den kurvan framgår att effekten per timme kan vara så låg som 1,7 MW. I ett dylikt fall sätter detta värde "tak" för hur stor turbin Värmdö kommun skulle kunna ha vid investering i ett vindkraftverk.

Teoretisk förbrukningsprofil över året för Värmdö kommun (20 GWh per år justerad utifrån generisk förbrukningsprofil för en kommun i Sydsverige).

2.6 Ägandeformer av produktionsanläggning för energiskattebefrielse

Vad gäller ägandet av produktionsanläggningen finns kriterier som måste vara uppfyllda för att energiskattebefrielse ska kunna äga rum för den del av förbrukningen som tillgodoses genom egen produktion. Huvudregeln är att produktionsanläggningen måste innehas av samma juridiska person (org nr) som innehar uttagspunkterna där förbrukningen sker. Det finns också möjlighet att genom bildande av enkelt bolag uppnå samma funktion. Det ska då tydligt framgå hur stor respektive delägars andel av produktionsanläggningen (och därmed produktionen) är. Den timvisa avräkningen av produktionen gentemot resp delägars förbrukning sker enligt samma principer som om en part hade ägt hela anläggningen själv.

3 Upphandlingsprocessen

3.1 Upphandlingsförfarande och upphandlingsobjekt

I de upphandlingar av vindkraftverk som har genomförts det senaste året, har ett antal olika upphandlingsförfaranden använts: öppen, selektiv och förhandlat förfarande. Vilket förfarande som används i respektive fall har beslutats utifrån en bedömning av upphandlingsreglerna och vad den upphandlande enheten anser riktigt. Konkurrensverket har uttalat sig om att nyckelfärdiga vindkraftverk ska upphandlas enligt LOU¹ men inte uttalat sig om vilket upphandlingsförfarande som är rätt eller fel.

Generellt sett är det två varianter av upphandlingsobjekt som diskuteras inför en upphandling. Antingen ett vindkraftverk som ligger i planeringsfasen (utfärdade tillstånd för att få bygga vindkraftparken) vid kontraktskrivande och som är nyckelfärdigt vid övertagande. Fördelarna med att köpa ett nytt verk är att man har möjlighet att få en enhet med den senaste och mest effektiva tekniken (utvecklingen av större och effektivare vindkraftverk går snabbt framåt) samt att upphandlingen bidrar till ökad utbyggnad av vindkraften och därmed ökar Sveriges andel av förnybar elproduktion. Den andra möjligheten är att köpa ett vindkraftverk som redan är i drift (där upphandlande enhet sätter gränsen om hur länge vindkraftverket får ha varit i drift). Fördelen med att köpa ett vindkraftverk i drift är att det är kort ledtid mellan kontraktskrivande och övertagande. Ytterligare en fördel om vindkraftverket har varit i drift en tid är att produktionen är känd. Detta minskar osäkerheten i lönsamhetskalkylen.

3.2 Utformning och sammanställning av utvärderingskriterier och -modell

Kärnan i förfrågningsunderlaget är att kartlägga vad som är viktigast för Värmdö kommuns verksamhet (utvärderingskriterier) så att det vindkraftverk som upphandlas också uppfyller sitt tänkta syfte.

Under det senaste året har ett antal kommuner, kommunala bolag och landsting påbörjat upphandlingsprocesser vilket resulterat i att det finns en hel del material att titta på och lära sig av. Trots att mycket arbete finns gjort, är det viktigt att inte kopiera någon annans förfrågningsunderlag eller mall utan egen reflektion. Upphandlingen och förfrågan måste utformas efter den egna organisationens syfte med vindkraftverket.

Utvärderingskriterier arbetas med fördel fram genom brainstorming/workshops med deltagare från upphandlande enhet tillsammans med någon som har erfarenheter av vindkraftverk och tidigare upphandlingar.

Exempel på Utvärderingskriterier

Investeringens nuvärde

¹ Konkurrensverket, Upplands Väsby kommuns inköp av vindkraft, beslut 2010-05-05 Dnr 198/2010

Lokalisering, elpriset på produktionen är beroende av vilket elhandelsområde vindkraftverket är placerat i. Ett vindkraftverk placerat i Norrland får (enkelt uttryckt) mindre betalt per producerad kWh än ett vindkraftverk som är lokaliserat i Skåne.

Erfarenhet av service och underhåll, leverantörens eller tänkt serviceorganisations erfarenhet av service och underhåll av vindkraftverk.

Maskingaranti, hur länge leverantören av vindkraftverket ger garanti på dess delar.

Tillgänglighetsgaranti, så många procent som leverantören av vindkraftverket garanterar att det ska vara tillgängligt för produktion. Understiger vindkraftverkets tillgänglighet tillgänglighetsgarantin blir leverantören skyldig vite.

Finansieringsgrad, hur stor del av projektet som redan är finansierat. Säljs inte tillräckligt med vindkraftverk i en park finns risk för att hela projektet avbryts då projektören i de flesta fall inte har eget kapital för att köpa in vindkraftverken från leverantören.

3.3 Utformning och sammanställning av komplett förfrågningsunderlag

Tiden från beslut till färdigt förfrågningsunderlag är den viktigaste delen av arbetet, då ett väl genomarbetat och lättförståeligt förfrågningsunderlag minskar risken för oklarheter längre fram i upphandlingen.

För att i ett tidigt skede sålla bort potentiella anbudsgivare med bristande ekonomisk stabilitet, teknisk kompetens eller miljö- och kvalitetsarbete kan en prekvalificering genomföras. En fördel är att utvärderingsarbetet delas upp på olika tidpunkter samt att det ger mer kontroll över hur många anbud som maximalt kommer att komma in och ska utvärderas i ett senare skede. I och med att fler projekteringsföretag har fått upp ögonen för den här typen av kunder har antalet potentiella anbudsgivare ökat från någon enstaka till en handfull aktörer. Sannolikt kommer det att öka ju mer marknaden mognar för den här typen av kunder.

Exempel på potentiella anbudsgivare

- **O2 vindkompaniet**
- **Triventus**
- **Eolus**
- **Samkraft**
- **GreenExtreme**

För att få så stor konkurrens som möjligt i upphandlingen bör det tas i beaktande att det är ett vindkraftverk i sin helhet som ska upphandlas. För att fler ska ha möjlighet att leva upp till kraven i

förfrågningsunderlaget rekommenderas generellt att man i underlaget beskriver den önskade funktionen av den upphandlade anläggningen och undviker att gå in i alltför många eller specifika tekniska detaljkrav. Ett exempel på en fråga där man bör visa viss flexibilitet gäller storleken på verket. Om kravet är 3 MW stängs många ute eftersom det finns många olika fabrikat på marknaden med olika effekt. Om kravet istället definierar ett spann över hur mycket energi vindkraftverket ska producera, det vill säga hur många kWh egen produktion den upphandlande enheten vill kunna generera per år, öppnas det upp för fler att delta i upphandlingen.

Den betalningsplan som är nödvändig från anbudsgivarens sida vid nyckelfärdigt vindkraftverk innebär normalt sett att den delas upp på ett antal tillfällen mellan kontraktskrivning och övertagande. Storleken på betalningarna vid de olika tillfällen är beroende på hur långt gånget projektet är. Har projektören redan investerat en del av sina egna pengar i bygget av parken kommer betalningen antagligen att fördelas på ett mindre antal betalningstillfällen på större belopp per tillfälle. Annars speglar anbudsgivarens betalningsplan leverantörens av vindkraftverket betalningsplan. Om vindkraftverket är i drift vid kontraktskrivande är inte anbudsgivaren beroende av denna betalplan eftersom vindkraftverket då redan är finansierat.

Exempel Betalningsplan för ett nyckelfärdigt vindkraftverk

20%	<i>Kontraktskrivning</i>
30%	<i>Beställning av vindkraftverk</i>
30%	<i>Fundament</i>
15%	<i>Skeppning av vindkraftverk</i>
5%	<i>Övertagande</i>

3.4 Eventuella förtydligande frågor och kompletterande analyser

När anbud har kommit in och utvärderas bör vind- och produktionsanalyserna granskas noga så att dessa är trovärdiga. En missvisande medelvind ger stor förändring av produktionen och därmed verkets lönsamhet. Vanligtvis efterfrågas en oberoende analys av vindförhållandena på platsen i förfrågningsunderlaget. Återstår fortfarande oklarheter efter detta, rekommenderas att en egen analys utförs av anbudsgivarens uppgifter.

3.5 Tidsaspekter

En normal tidplan för upphandling av nyckelfärdigt vindkraftverk med öppet förfarande redovisas nedan.

Månad	Moment
1	Upphandlingsförfarande och upphandlingsobjekt
2	Utformning och sammanställning av utvärderingskriterier och utvärderingsmodell
3	Utformning och sammanställning av komplett förfrågningsunderlag
4-5	Anbudstid (varierar beroende på upphandlingsförfarande och dokumentspridningsmetod)
6	Utvärdering och eventuella förtydligande frågor och kompletterande analyser
7	Kontraktskrivning
8-24	Övertagande/Produktionsstart

Allt eftersom de potentiella anbudsgivarna får fler erfarenheter och mer gedigen kunskap om hur en upphandling enligt LOU går till, kommer sannolikt tiderna från det att anbud kommit in till kontraktskrivning att minska. Tidsaspekten för att upphandla ett vindkraftverk i drift är densamma fram till kontraktskrivning, därefter kan övertagande ske näst intill omedelbart.

Trots att vägvalen vid upphandling har varierat mycket mellan olika upphandlande enheter, har vi under det gångna året inte sett att denna bransch drabbats av lika många överprövningar som har varit fallet i en del andra branscher tidigare. Då fler upphandlingar genomförs, kan vi sannolikt få se fler överprövningar en period. På sikt går utvecklingen dock mot att en tydligare praxis etableras och att köpare och säljare hittar former för fördela risker och behov av flexibilitet i affären så att detta ändå kan göras med en hög grad av transparens och trovärdighet.

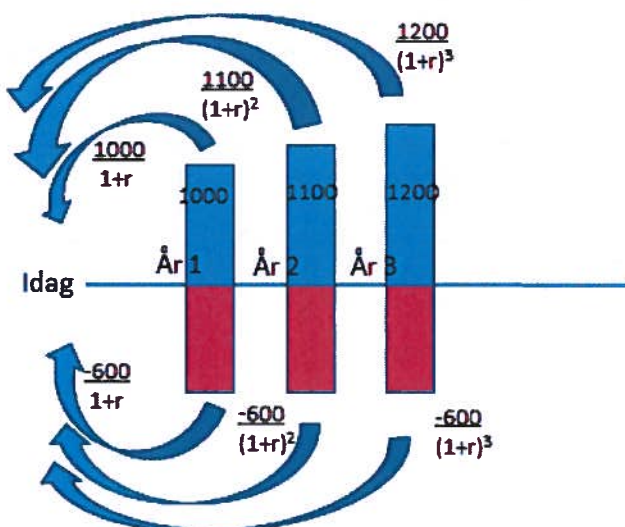
4 Nuvärdes- och internränteberäkning av en investering i ett vindkraftverk

4.1 Om nuvärde och kalkylränta

Det finns olika metoder för att beräkna hur lönsam en investering är. Ett vanligt sätt är att beräkna investeringens nuvärde. Det innebär att hänsyn tas till alla kända framtida kassaflöden, både negativa och positiva, som räknas om till ett nuvärde.

För att beräkna nuvärdet av ett framtida kassaflöde används en så kallad kalkylränta. Kalkylräntan användas för att beskriva det faktum att ett kassaflöde, vare sig det är positivt eller negativt, är mindre värt ju längre fram i tiden det inträffar. En vinst på 100 000 kr är ju mindre värd om ett år än idag, och ännu mindre värd om tre år. Detsamma kan sägas om förluster. Kalkylräntan visar vilken avkastningskrav en investerare har vid en viss investering. Kalkylräntan speglar alltså den avkastning en aktör kräver på investerat kapital, och måste vara högre än kostnaden vid belåning för att lönsamhet ska kunna nås vid investeringar.

Kalkylräntan är individuell, olika investerare har olika kalkylränta och samma investerare kan också använda olika hög kalkylränta för olika slags investeringar. Ett sätt att betrakta kalkylräntan är att likställa den med den avkastning vi hade kunnat få genom någon annan placering/investering, den så kallade alternativavkastningen. Vilken avkastning måste vi uppnå genom Investering A för att vi inte istället ska välja Investering B? Svaret på frågan är att vi måste erhålla minst lika bra avkastning som om vi väljer Investering B, vilket då ger oss vår alternativavkastning.

Exempel på diskontering av framtida kassaflöden

Vid en nuvärdesberäkning räknas alla framtida kassaflöden om till dagens värde genom så kallad diskontering. Därigenom justeras kassaflödena med vår kalkylränta och antalet år fram i tiden kassaflödena ligger, se figur ovan.

Om vår kalkylränta är 10 % innebär det att vår investering minst måste ge denna avkastning för att det ska vara värt att genomföra investeringen. Vilken kalkylränta som används får direkt inverkan på nuvärdet av en investering. Ju lägre kalkylränta som används, desto större betydelse får kassaflödena den närmaste tiden relativt de mer avlägsna och vice versa.

Ett nuvärde större än 0 indikerar att investeringen är lönsam med de antaganden vi har gjort. Ett värde mindre än 0 indikerar att investeringen är olönsam. Normalt sett tas inga hänsyn till finansiering vid nuvärdesberäkningar.

4.1.1 Framtida kassaflöden

När vi står inför ett investeringsbeslut vill vi självklart att hänsyn tas till alla ekonomiska effekter som uppstår av den eventuella investeringen, såväl direkta som indirekta. Det en nuvärdeberäkning tar hänsyn till är kassaflöden, alltså inte vinster och förluster. En avskrivning belastar vårt resultat, men ger per automatik ingen kassaflödeseffekt. Däremot kan avskrivningen ge en skattelättnad, vilket ju direkt påverkar kassaflödet. Denna skattelättnad kan beräknas som avskrivningen multiplicerad med vår skattesats. En annan skatterelaterad aspekt är den befrielse från elskatt som investeringar i vindkraft under vissa förutsättningar medför. Den resultateffekt som den eventuella befrielsen från elskatt ger upphov till bör också beaktas i en kassaflödesanalys.

4.2 Antaganden för beräkningsexempel

Beräkningarna nedan baseras på ett exempelprojekt omfattande ett vindkraftverk som årligen producerar 5,8 GWh. Investeringen antas uppgå till 36,0 MSEK. Kostnader för drift och underhåll har i kalkylen antagits uppgå till i genomsnitt 140 SEK per producerad MWh.

Räkneexempel	
Investering, MSEK	36,0
Startår	2012
Årlig produktion, MWh	5800

Beskrivning av aktuellt räkneexempel

I beräkningarna har marknadspriser på el, hämtade från Nasdaq OMX 2012-03-06, använts. Elpris avseende elområde SE3 (Stockholm) har använts med en SEK/EUR-kurs om 9,00. Terminspriser har använts för perioden 2013-2017, varefter elpriset antas öka med 2 % årligen.

Marknadspriser på elcertifikat från SKM 2012-03-06 har använts för perioden 2012-2016, varefter priset antas öka med 2 % årligen.

Terminspriser SEK/MWh		
	El, SE3	Elcertifikat
2013	387	143
2014	398	153
2015	401	161

Terminspriser 2012-03-06, källa Nasdaq OMX och SKM.

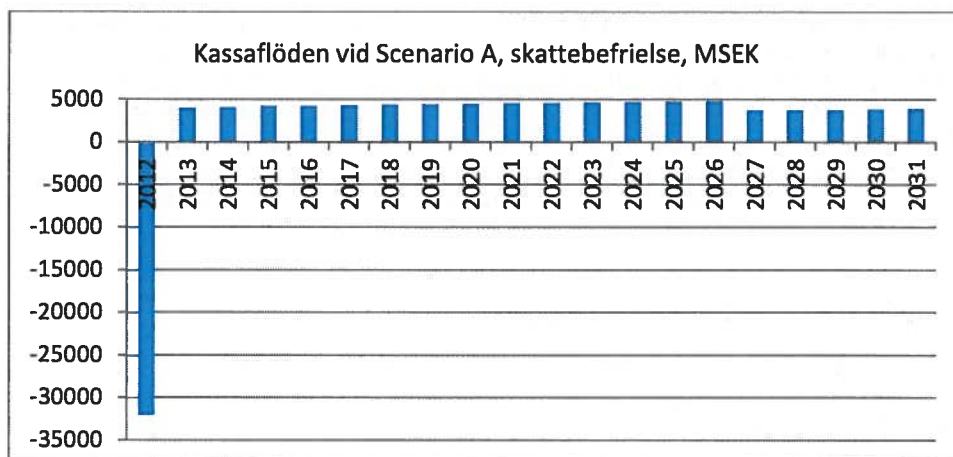
I våra beräkningar har kalkylräntan antagits vara 6 %, vilket bedöms som ett relativt modest avkastningskrav vid investeringar i vindkraftverk.

Vid beräkningarna har inga hänsyn tagits till finansiering. Inga hänsyn har heller tagits till eventuella effekter på inkomstskatten.

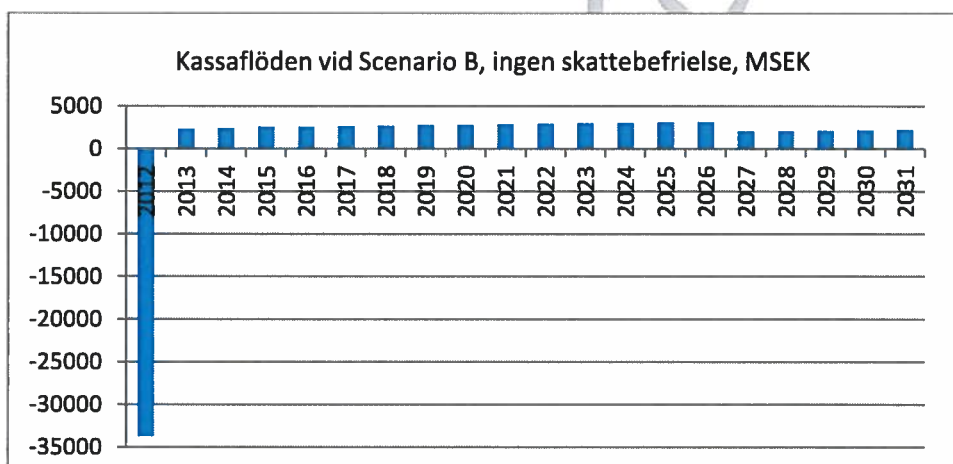
I Scenario A har befrielse från elskatt om 290 SEK/MWh under hela den analyserade perioden antagits. I Scenario B har ingen befrielse från elskatt antagits.

4.3 Resultat av lönsamhetskalkyl

Nedan presenteras resultaten av vår lönsamhetskalkyl givet de beräkningsförutsättningar som angivits ovan.

I Scenario B, där ingen skattebefrielse antas, uppgår nuvärdet till -4,1 MSEK och internräntan till 4,3 %. Dessa resultat indikerar att investeringen inte är lönsam utifrån angivna antaganden. För lönsamhet hade krävts ett avkastningskrav, alltså en kalkylränta, om högst 4,3 %.

Skillnaden i utfall mellan de två scenarierna visar tydligt hur viktig den eventuella befrielsen från elskatt är för kalkylen.

Från och med kalkylens andra år i Scenario A motsvarar den kostnadsminskning som denna skattebefrielse medför drygt 40 % av det positiva nettokassaflöde som investeringen medför. Andelen minskar därefter något till följd av förväntade prisökningar på el och elcertifikat. Som jämförelse kan nämnas att skattebefrielsen i Scenario A i början av kalkylperioden ger runt dubbelt så stort bidrag till kalkylen som elcertifikaten.

Resultat	Nuvärde MSEK	Internränta
Scenario A, Skattebefrielse	15,2	11,8%
Scenario B, Ingen skattebefrielse	-4,1	4,3%

Lönsamhet för aktuellt räknexempel, kalkylränta 6,0 %

Beräkningarna visar att Scenario A, där skattebefrielse antas, resulterar i ett nuvärde om 15,2 MSEK medan internräntan uppgår till 11,8 %. Resultaten indikerar att investeringen är lönsam utifrån angivna antaganden.

About Sweco

Sweco's experts are working together to develop total solutions that contribute to the creation of a sustainable society. We call it sustainable engineering and design. We make it possible for our clients to carry out their projects not only with high quality and good economy but also with the best possible conditions for sustainable development.

With around 7,000 employees, Sweco is among the largest players in Europe and a leader in several market segments in the Nordic region and Central and Eastern Europe.

Sweco Energy Markets delivers value to our clients through deep insights on energy markets. We work with market design, regulation and market analysis. We support a continuous development of the market and help our clients to effectively participate on the energy markets.

Skatteverkets ställningstaganden

Vindkraftsproducents egenförbrukning av el när den egna vindkraftsproduktionen inte räcker till, energiskatt

Datum: 2012-01-30

Område: Punktskatt

Dnr/målnr/löpnr: 131 72782-12/1211

1 Sammanfattning

Bedömning

I lagen (1994:1776) om skatt på energi, LSE, finns inga bestämmelser om avräkning för el, vilket innebär att bestämmelserna om skattskyldighetens inträde för el gäller varje enskild kWh för sig. Enligt dessa bestämmelser inträder skattskyldigheten för den som är skattskyldig enligt 11 kap. 5 § 1 eller 2 LSE när el levereras till vissa förbrukare eller när den tas i anspråk för annat ändamål än försäljning. Det är således inte möjligt att skattemässigt anse att en vindkraftproducents elförbrukning vid en viss uttagspunkt utgörs av el som producenten framställt vid ett senare tillfälle än förbrukningstidpunkten. Det är inte heller möjligt att göra en avräkning gentemot ett tidigare överskott som uppstått då producenten framställt mer el än vad denne för tillfället haft behov av.

Ett företag som framställer vindkraft och överlåter produktionsöverskottet till ett elhandelsföretag anses yrkesmässigt leverera el och blir därmed skattskyldig som leverantör.

Tillämpning

Vid kontroll av att energiskatt på el redovisats korrekt kommer Skatteverket inte att kräva mätvärden för kortare tidsperioder än en timme.

2 Frågeställning

Bakgrunden till frågeställningen är följande. Ett företag som i Sverige framställer el i ett vindkraftverk anlitar ett elnättsföretag för överföring av elen. Producenten förbrukar el även i en annan verksamhet, vilken bedrivs på en annan plats än där vindkraftverket är beläget. För att täcka elbehovet under de perioder då den egna elproduktionen inte räcker till har företaget tecknat ett elleveransavtal med ett elhandelsbolag.

Fråga har uppkommit om bestämmelserna i LSE medger tillämpning av ett skattemässigt avräkningsförfarande mellan tidsperioder med överskott respektive underskott i vindkraftproduktionen jämfört med den egna elförbrukningen. Frågeställningen gäller om man vid tillämpningen av LSE skattemässigt kan anse att el som producenten förbrukat vid en viss tidpunkt är sådan el som producenten framställt vid ett senare eller tidigare tillfälle än den faktiska förbrukningstidpunkten.

3 Gällande rätt m.m.

El är inte skattepliktig om den framställs i Sverige i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar el (11 kap. 2 § LSE).

Den som i Sverige framställer skattepliktig el (producent) eller som yrkesmässigt levererar av honom framställd skattepliktig el eller av annan framställd skattepliktig el (leverantör) är skyldig att betala energiskatt (11 kap. 5 § första stycket 1 och 2 LSE).

För den som är skattskyldig enligt 11 kap. 5 § första stycket 1 eller 2 LSE inträder skyldigheten att betala energiskatt när el levereras till en förbrukare som inte själv är skattskyldig enligt någon av dessa punkter (11 kap. 7 § 1 aLSE), eller när el tas i anspråk för annat ändamål än försäljning (11 kap. 7 § 1 b LSE).

Energiskatt som ska betalas av den som är skattskyldig enligt 11 kap. 5 § första stycket 1 eller 2 LSE ska bestämmas på grundval av mätning av elens energiinnehåll (11 kap. 8 § första stycket LSE).

Skatteverket har tidigare redovisat den uppfattningen att enbart den omständigheten att en elproducent matar in el på ett elnät, där elen sammanblandas med el av ett annat ursprung, inte medför att producenten ska anses leverera elen, i den mening som avses i 11 kap. 2 § 1-2 och 5 § 2 LSE. Skatteverket anser att en förutsättning för att en producent i denna mening ska anses leverera el är att producenten dessutom överlåter elen till någon annan genom försäljning eller genom annat avtal om överlåtelse (Skatteverket 2008-10-06, [131 56 0566-08/111](#)).

4 Bedömning

Av Skatteverkets tidigare ställningstagande följer att en vindkraftsproducent i Sverige som inte överlåter elen till någon annan utan enbart anlitar elnätsföretag för överföring av elen till en uttagpunkt där producenten själv förbrukar el inte anses leverera elen. Under förutsättning att producenten inte heller yrkesmässigt levererar annan el är elen från vindkraftverket således undantagen från skatteplikt enligt 11 kap. 2 § 1 LSE. Undantag från skatteplikt föreligger även om vindkraftsproducenten samtidigt köper ytterligare el från ett elhandelsföretag för att täcka resterande behov vid uttagpunkten. Det elhandelsföretag som levererar el vid uttagpunkten anses endast ha levererat den mängd el som överskrider den mängd el som producenten inte tillgodoser via den egna framställningen av el.

Skattskyldigheten för den som är skattskyldig såsom producent eller leverantör inträder när el levereras till vissa förbrukare eller när den tas i anspråk för annat ändamål än försäljning (11 kap. 7 § 1 LSE). Det finns inga bestämmelser om undantag i form av avräkningsperioder, vilket innebär att dessa bestämmelser om skattskyldighetens inträde gäller varje enskild kWh för sig. Det är således inte möjligt att skattemässigt anse att producentens elförbrukning vid en viss uttagpunkt utgörs av el som producenten framställt vid ett senare tillfälle än förbrukningstidpunkten. Det är inte heller möjligt att göra en avräkning gentemot ett tidigare överskott som uppstått då producenten producerat mer el än vad denne för tillfället haft behov av. Detta innebär t.ex. att el som förbrukas av producenten vid tidpunkter när ingen egen framställning av el pågår anses levererad av det elhandelsföretag som producenten har ett elleveransavtal med.

Om ett företag som framställer vindkraft överlåter produktionsöverskottet till ett elhandelsföretag anses producenten yrkesmässigt leverera el och blir därmed skattskyldig enligt 11 kap. 5 § första stycket 2 LSE. Producenten är då skattskyldig för sin egenförbrukning av el. Producenten är även skattskyldig för el som levereras till en förbrukare som inte själv är skattskyldig såsom producent eller leverantör. Som framgått ovan kan el som framställts av en producent som yrkesmässigt levererar el inte undantas från skatteplikt med stöd av 11 kap. 2 § 1 LSE. Observera dock att el som förbrukas för framställning av el inte är skattepliktig liksom s.k. frikraft under vissa villkor (11 kap. 2 § 3 och 5 LSE).

5 Tillämpning

Enligt förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el ska mätning normalt avse överförd el under varje timme. Vid kontroll av att energiskatt på el redovisats korrekt kommer Skatteverket därför inte att kräva mätvärden för kortare tidsperioder än en timme.

